

ความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขต อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Public Expectations towards the Performance Based on Mission of the
Subdistrict Headman and Village Headman in Phak Hai District, Phra
Nakhon Si Ayutthaya Province

อภิชาติ พานสุวรรณ¹ และจารึก ดาดี²
ApichatPansuwanandJarrukDardee

Received: July 19, 2022

Revised: August 25, 2023

Accepted: September 07, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) เปรียบเทียบความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามเพศ การศึกษาและอาชีพของประชาชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำ มีความคาดหวังในระดับมาก และด้านความยุติธรรม มีความคาดหวังในระดับมากที่สุด และ 2) ความคาดหวังประชาชนต่อ

¹⁻² มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา; Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: tiket2002@gmail.com, Tel.081-8063554

การปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การปฏิบัติหน้าที่, กำนันผู้ใหญ่บ้าน, ความคาดหวัง

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study public expectations based on the mission of the subdistrict headman and village headman in Phak Hai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province; and 2) to compare public expectations based on the mission of the subdistrict headman and village headman in Phak Hai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province classified by gender, education and careers of citizens by using a sample of people aged 18 years and over who had the right to choose a village headman in Phak Hai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, 397 people. The instrument used was a questionnaire. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The results of the research found that 1) in terms of public expectations based on the mission of the subdistrict headman and village headman in Phak Hai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province in the aspect of governing and maintaining peace, career development and promotion, conservation of natural resources, service and leadership, they were at the high level of expectations. In the aspect of justice, there was the highest level of expectation; and 2) public expectations based on the mission of the subdistrict headman and village headman in Phak Hai District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province were different, there were no different expectations based on the Mission of the Subdistrict Headman and Village Headman.

Keywords: Performance, Subdistrict Headman and Village Headman, Expectation

บทนำ

ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายปกครอง คือ ภารกิจเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตน เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมอย่างยั่งยืน กำนันผู้ใหญ่บ้านนับว่าเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในพื้นที่รับผิดชอบของตน มาอย่างยาวนานนับร้อยปีในการปกครองส่วนภูมิภาค ตามอำนาจหน้าที่ที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 27 และมาตรา 28 อีกทั้งยังเป็นผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายเร่งด่วนหรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายพิเศษจากรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย และกรมการปกครอง กำนันผู้ใหญ่บ้านจึงเปรียบเสมือน ดังทัพหน้าผู้ช่วยเหลือแม่ทัพใหญ่คือนายอำเภอในการทำสงครามต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ (กรมการปกครอง, 2556)

อำเภอผักไห่ เป็นอำเภอที่อยู่เขตปกครองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอผักไห่แบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 16 ตำบล แบ่งออกเป็นหมู่บ้านรวม 128 หมู่บ้าน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 41,637 คนท้องที่อำเภอผักไห่ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 10 แห่ง แบ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล 8 แห่งและเทศบาล 2 แห่ง มีกำนัน 16 คนและผู้ใหญ่บ้าน 112 คนรวม 128 คนที่เป็นแทนฝ่ายปกครอง (เทศบาลเมืองผักไห่, 2566)

กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านานและยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยเป็นผู้ช่วยเหลือทางราชการ ภายใต้การกำกับดูแลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน นอกจากจะเป็นผู้แทนของรัฐ คือ ราชการส่วนภูมิภาค ที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ล่างสุดของรัฐ และอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน ในท้องที่ต่าง ๆ แล้ว ในขณะเดียวกัน กำนันผู้ใหญ่บ้านยังถือเป็นผู้แทนประชาชน เป็นผู้นำของชุมชนด้วย กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนฝ่ายปกครองที่ต้องทำงานใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของฝ่ายปกครองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ถึงจะสามารถชักนำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งหากกำนันผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติหน้าที่ได้ดีมากเพียงใด ย่อมจะได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจ รวมทั้งได้รับความร่วมมืออันดี ทั้งจากข้าราชการและประชาชนในการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน ทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จอย่างสูงสุด อันจะส่งผลให้การประสานความต้องการของประชาชนกับการดำเนินงานของส่วนราชการ เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ก่อให้เกิดความสงบสุขและนำไปสู่การพัฒนาประเทศสืบไป จากหลักและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์สาขารัฐประศาสนศาสตร์ได้ทำงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับ
 กำนันผู้ใหญ่บ้านจึงมีความสนใจจะทำการวิจัยเพื่อศึกษาความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติ
 หน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ว่าอยู่ในระดับ
 ใด โดยศึกษาจากความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ผลจากการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ใน
 การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่และในจังหวัด
 พระนครศรีอยุธยาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะ
 ก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน และส่งผลต่อการพัฒนา
 ประเทศ รวมทั้งเพื่อนำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปปรับใช้กับกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน
 ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของ
 กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ การศึกษาและอาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม มีระดับค่าความเชื่อมั่น .89

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 จำนวน 41,637 คน(เทศบาลเมืองผักไห่, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือก
 ผู้ใหญ่บ้านได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยด้วยการใช้
 สูตรของยามานะ

การเก็บตัวอย่างใช้วิธีการกำหนดสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตาม
 ตำบลและเก็บแบบสะดวกในแต่ละหมู่บ้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน t-test และ F-test

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ เพศ การศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน ส่งผล
 ให้ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน

H_1 : ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ เพศ การศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน ส่งผลให้ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีสถานภาพสมรส จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65.40 ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000-15,000 บาท/เดือน จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 46.10 มีอาชีพพนักงานของรัฐ จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.40 และมีการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90

2. ความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคาดหวังในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำ มีความคาดหวังในระดับมาก และด้านความยุติธรรม มีความคาดหวังในระดับมากที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านโดยจำแนกตามเพศ การศึกษา และอาชีพของประชาชนในภาพรวมจากการวิเคราะห์ด้วยสถิติ Independent Sample t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งค่า Sig. มากกว่าค่า $\alpha = .05$ ทั้ง 6 ด้าน แสดงว่าประชาชนที่มีเพศ การศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปกครองและรักษาความสงบด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรมด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกันและ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

3.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรมด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรมด้านการบริการ และด้านภาวะผู้นำ ไม่แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความยุติธรรมด้านการบริการและด้านภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวมมีความคาดหวังในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครองและรักษาความสงบ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และด้านการบริการ มีความคาดหวังในระดับมาก และด้านความยุติธรรม มีความคาดหวังในระดับมากที่สุดอาจเป็นเพราะกำนันผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่เป็นผู้กว้างขวางในพื้นที่และเป็นหัวหน้าของนักรบทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศจึงทำให้ประชาชนคาดหวัง ประกอบกับกำนันผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่พื้นฐานด้านการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจึงทำให้ขาดความรู้เรื่องกฎระเบียบและกฎหมายต่างๆที่จะนำมาบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ เทพชมพู (2558) พบว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วยด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยด้านหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับความอาญา ด้วยอำนาจหน้าที่อื่น ๆ การปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฉิ ญนนอก (2555) พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96$, $\alpha = 0.94$) ส่วนรายด้าน พบว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน มีระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการอำนวยความสะดวก 69 ธรรม ($\mu = 4.02$, $\alpha = 0.82$) รองลงมา คือ ด้านการให้บริการประชาชน ($\mu = 3.96$, $\alpha = 0.85$) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ($\mu = 3.94$, $\alpha = 1.17$) และด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\mu = 3.93$, $\alpha = 0.95$) ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ ปันธิ และคณะ (2555) พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลเมืองพานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กำนันผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจนโยบายบทบาทด้านการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ด้านเศรษฐกิจ สภาพสังคมภาวะการณ์เป็นผู้นำ มีการจัดอบรมความรู้ บทบาทการบริหารงานและการ

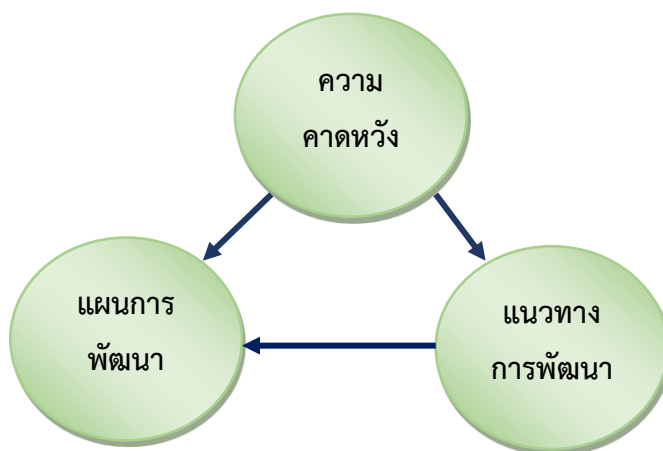
พัฒนาท้องถิ่นให้กับกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำ มีการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นมาปฏิบัติใช้อย่างจริงจัง และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นและการติดตามประเมินผลด้านการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา รุ่งจรัส (2560) พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้านเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ด้านการบริการ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม อาจเป็นเพราะว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานซึ่งปรากฏออกมาให้เห็นในรูปของผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและจะส่งผลต่อความเจริญของชุมชนและตำบลโดยรวม

2. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านโดยจำแนกตามเพศ การศึกษาและอาชีพแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ เทพชมพู่ (2558) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับการศึกษาและมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฉา ญนนอก (2555) พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นจำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่าไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ ปันธิ และคณะ (2555) พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพมีระดับความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิฑูรย์ เผือกผุด (2559) พบว่า ลักษณะของประชากรที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการปกครองท้องที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอภินันท์ คำเจริญ (2559) พบว่า การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุระดับการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา รุ่งจรัส (2560) พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่องความคาดหวังประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้สรุปความรู้ที่ได้รับดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

1. ความคาดหวัง ของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ 6 ด้าน 1.1 ด้านการปกครองและรักษาความสงบ 1.2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ 1.3 ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 1.4 ด้านการบริการ 1.5 ด้านภาวะผู้นำ มีความคาดหวังในระดับมาก และ 1.6 ด้านความยุติธรรม มีความคาดหวังในระดับมากที่สุดดังนั้นหน่วยงานที่กำกับดูแลกำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรมีแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจให้ชัดเจน

2. แนวทางการพัฒนา เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนที่จะส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ กำนันผู้ใหญ่บ้านควรมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามภารกิจที่มีให้มากขึ้นและควรมีความเป็นผู้นำ ด้านการปฏิบัติงาน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านควรตระหนักถึงสำคัญของตนเอง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

และควรสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ควรมีแผนการพัฒนาการปฏิบัติงานตามภารกิจของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้ดียิ่งขึ้น

3. แผนการพัฒนาหน่วยงานต้นสังกัดที่กำกับดูแลกำนันผู้ใหญ่บ้านเช่นกรมการปกครอง จังหวัดหรืออำเภอควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการจัดทำแผนเพื่อการพัฒนาเช่นการฝึกอบรม การศึกษา การศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กรมการปกครองควรกำหนดให้มีนโยบาย แผนงาน/โครงการ ในการส่งเสริมการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มากขึ้นด้วยการฝึกอบรมพัฒนามาตรฐานบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในสังกัดให้ชัดเจน อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงกำหนดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล ภายหลังการอบรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. กำนันผู้ใหญ่บ้านควรดูแลพื้นที่ในความรับผิดชอบของตน ตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 6 ด้าน โดยเฉพาะด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามัคคีในชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน
2. จังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรืออำเภอ ควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ให้มากขึ้น
3. ควรมีการจัดประชุมระหว่าง ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนและกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของฝ่ายปกครอง

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2556). คู่มือการฝึกอบรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับเลือกใหม่ประจำปี 2556.

กรุงเทพฯ : ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน สำนักบริหาร.

ณัฐวุฒิ ฤนนอก. (2555). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกรณีศึกษา: อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เทศบาลเมืองผักไห่. (2566). ข้อมูลสภาพทั่วไป. เข้าถึงได้จาก <http://www.phakhai.go.th/public/location/data/index/menu/24>

- วิฑูรย์ เผือกผุด. (2559). *ประสิทธิผลการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการปกครองท้องที่ ตำบลศาลาล้อย อำเภอสามร้อยยอต จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชมงคลรัตนโกสินทร์.*
- วิภา รุ่งจรัส. (2560). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.*
- อนุสรณ์ ปันธิ และคณะ. (2555). *การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.*
- อภิชาติ เทพชมพู่. (2558). *การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- อภินันท์ คำเจริญ. (2559). *การประเมินตนเองในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองระนอง. (งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ : มหาวิทยาลัยบูรพา.*